

Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 18 september 2025
Mensenhandel en seksbranche
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer I. Tekir
Griffie:	mevrouw R. van Bekhoven
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	mevrouw G. Metz de heer D. van Veen de heer M. Venhovens
Democraten Gorinchem:	de heer K. van Willigen
PvdA:	de heer A. Koçak
VVD:	de heer N. van Santen
ChristenUnie/SGP:	de heer M. de Pagter
Gorcum Actief:	mevrouw E. Hamann
D66:	de heer T. van der Meijden
CDA:	de heer J. van der Geest
SP:	de heer P. van Andel
Portefeuillehouder:	mevrouw R. Melissant-Briene
Ambtelijke ondersteuning:	de heer L. Philipse, beleidsadviseur ondermijning
Gasten:	mevrouw S. van de Lande (ESSM) mevrouw K. Doornhein (ESSM) mevrouw W. Roggeveen (politie AVIM) mevrouw B. Kedar (RIEC Rotterdam) de heer M. Nonnekens (RIEC Rotterdam) mevrouw J. van Termeij (VAR) een vertegenwoordiger van Club A15

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Mensenhandel en seksbranche

Deze I&O heeft betrekking op alle aspecten van het sekswerk, zowel vergund als onvergund en mensenhandel. Met deze I&O wil het college de gemeenteraad op de hoogte brengen van de brede aanpak die zij hanteren op dit thema met de aanwezige netwerkpartners. Het doel van Team Veiligheid en de aanwezige netwerkpartners is om met deze brede aanpak tot een meer veilige seksbranche te komen waarin minder uitbuiting plaatsvindt.

De heer Philipse stelt zichzelf voor en geeft aan dat er vanavond een aantal presentaties verzorgd zal worden. Voorafgaand aan de presentaties brengen de aanwezigen in groepjes een bezoekje aan de tweede etage waar een sekskamer is ingericht om een idee te krijgen hoe zoiets eruit ziet.

Presentatie vanuit het Team Veiligheid: Seksbranche en aanverwante onderwerpen

De heer Philipse schetst de definities voor prostitutie, seksbedrijf en seksinrichting. Gorinchem is aangesloten bij de Regio ZHZ. De vergunning is geregeld in artikel 3 van de APV.

Wat mag in Gorinchem? De vergunde branche en daarnaast is sekswerk thuis toegestaan mits deze persoon ook daadwerkelijk in de woning woont. De woning moet als woning ingericht zijn en er mag geen overlast veroorzaakt worden.

De heer Venhovens merkt op dat dit als gedogen klinkt en vraagt of het niet beter is om sekswerk thuis ook te vergunnen om oneerlijke posities te voorkomen.

De heer Philipse antwoordt dat sekswerk thuis nu nog onder onvergund valt want de Wet regulering sekswerk is nog niet van kracht. De gemeente wil geen barrières opwerpen en voorkomen dat dit zich naar de illegaliteit verplaatst.

De heer Van Andel informeert hoeveel vergunningen er zijn afgegeven.

De heer Philipse antwoordt dat er één vergunning is afgegeven. Daarnaast is er zicht op één thuiswerker, maar vermoedelijk zijn er meer thuiswerkers (vermoedelijk ongeveer 10). De gemeente heeft er destijds voor gekozen om nog maar één vergunning af te geven.

Door een vertegenwoordiger van Club A15 wordt opgemerkt dat er vroeger veel meer clubs in Gorinchem waren.

Ambtelijk wordt aangevuld wordt dat het aantal vergunningen afneemt. Dit is een landelijke trend in de hoop dat er meer grip op sekswerk verkregen wordt.

Portefeuillehouder Melissant vult aan dat het debat hierover voor haar tijd heeft plaatsgevonden en zegt toe dat de betreffende notulen worden geraadpleegd om de afwegingen van destijds te achterhalen. In de afgelopen jaren is er niets veranderd aan het beleid.

De heer Philipse vervolgt de presentatie met sheet 2 en somt op wat niet mag in Gorinchem. Aangaande erotische content creators merkt hij op dat daar de eerste signalen met betrekking tot mensenhandel inmiddels zichtbaar zijn. Dit is een lastige materie die om een juiste aanpak vraagt.

De heer Venhovens geeft aan dat betrokkenen het vaak moeilijk vinden om hulp te zoeken als bepaalde grenzen overschreden worden. Wellicht is het goed dat de raad bekijkt of daarvoor beleid gecreëerd kan worden.

De heer Philipse gaat nader in op de gevolgen in het geval van overtreding (stoppen, toepassen van bestuurlijk instrumentarium). Dit alles vraagt om maatwerk.

Mevrouw Hamann vraagt hoe vaak het sluiten van een woning is voorgekomen.

De heer Philipse antwoordt dat in de afgelopen 4 jaar 8 tot 10 woningen zijn gesloten en merkt daarbij op dat een overtreding ook in een hotel kan plaatsvinden.

Portefeuillehouder Melissant vult aan dat daarbij vaak sprake is van recidive en de buurt ondervindt er overlast door.

De heer Van Andel informeert wat er gebeurt als het gaat om een overtreding in een eigen woning.

De heer Philipse antwoordt dat ook een eigen woning gesloten kan worden en wijst op de mogelijkheid van het doen van een melding bij de hypotheekverstrekker.

Presentatie door de Veiligheidsalliantie Rotterdam (VAR): Regionale aanpak mensenhandel,

Mevrouw Van Termeij geeft aan dat zij in dienst is bij de politie maar is uitgezonden naar de VAR. Driemaal per jaar wordt een regionaal veiligheidsoverleg belegd. Zij schetst wat de VAR doet en op welke thema's gewerkt wordt (sheet 12 en 13). In 2018 is een regionaal beleidskader opgesteld voor de Regio Rotterdam waaruit een aantal acties is voortgekomen. De inzet op de regionale aanpak van mensenhandel wordt voortgezet. Zij toont de vijf regionale opgaven (sheet 14). De burgemeester van Alblasterdam is de regionale portefeuillehouder.

De heer Meijden verzoekt om nadere toelichting over de wisselwerking lokaal en regionaal.

Mevrouw Van Termeij antwoordt dat landelijk het programma *Samen tegen mensenhandel* is opgesteld. De VAR heeft een lokaal actieplan gemaakt. Vanuit de VNG worden bouwstenen aangereikt die de 23 gemeenten helpen in de aanpak van mensenhandel.

De heer Van der Meijden informeert wat lokaal wordt geregeld.

Mevrouw Van Termeij antwoordt dat dit verschilt per gemeente, er is geen eenduidig antwoord, maar het moet wel passen binnen het regionaal actieplan.

De heer Van Willigen veronderstelt dat de invloed van Rotterdam groot is en vraagt waar de acties zich op richten en wat er concreet gebeurt.

Portefeuillehouder Melissant antwoordt dat landelijke en regionale invloed nodig is om lokaal te kunnen werken. Eén en ander is opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan met jaarlijkse uitvoeringsplannen.

Ambtelijk wordt aangevuld dat handhaving regionaal is belegd. Lokaal wordt het accent gelegd op voorlichting en preventie en hoe worden signalen herkend.

De heer Van Willigen begrijpt dat wat geconstateerd wordt als topje van de ijsberg wordt aangemerkt. Vermoedelijk zijn er meer huizen in Gorinchem. Hij vraagt zich af wat de gemeente concreet doet.

Portefeuillehouder Melissant reageert dat dit later in de presentatie volgt. Gorinchem steekt veel capaciteit in handhaving. Er worden vaak controles gedaan en daarbij worden voortdurend zaken ontdekt.

De heer De Pagter vraagt of er inmiddels effecten en resultaten zichtbaar zijn geworden.

Portefeuillehouder Melissant heeft van ambtenaren begrepen dat het aantal onvergunde prostitutieactiviteiten in de stad afneemt omdat er regelmatig gecontroleerd wordt.

Een vertegenwoordiger van Club A15 vindt het prima dat betrokkenen beschermd worden, maar hij wil ook graag zijn inkomen beschermen en als normaal bedrijf gezien worden. Vanaf 1990 is niets voorgevallen, maar er vinden wel steeds in zijn ogen overdreven controles plaats.

De heer Venhovens weet dat de politie online onderzoek doet en vraagt hoeveel tijd aan Gorinchem wordt gespendeerd.

Mevrouw Van Termeij kan dit niet duiden, wellicht dat deze vraag straks door AVIM beantwoord kan worden. Zij vervolgt de presentatie met uitvoering (sheet 17) en ontwikkelingen (sheet 18). Wetgeving laat op zich wachten, de Regio kijkt hoe hierop al geanticipeerd kan worden. De presentatie wordt afgesloten met de dilemma's (sheet 19).

De heer Van der Geest informeert naar de financiering vanuit de gemeente.

Mevrouw Van Termeij antwoordt dat dit deels vanuit de inwonersbijdrage volgt.

Presentatie door het RIEC Rotterdam: Samen slimmer tegen seksuele uitbuiting

De heer Nonnekens noemt de prioriteiten drugs, mensenhandel en mensensmokkel. Voor de projectgroep seksuele uitbuiting is het lastig om zicht te krijgen op de doelgroep. Van de 5000 tot 7000 slachtoffers komen slechts 800 slachtoffers in beeld. Hoe komt zicht op facilitators, huisjesmelkers, chauffeurs. Er worden steeds minder vergunningen afgegeven voor seksinrichtingen. De leeftijdsgrens voor vergunde prostitutie is verhoogd van 18 naar 21 jaar waardoor een verschuiving naar digitaal plaatsvindt. Bij controles worden veelal Zuid-Amerikaanse en Oost-Europese dames aangetroffen. De gemeente of de politie geeft een signaal af, het RIEC zorgt ervoor dat de partners bij elkaar komen om te kijken of een integrale strafrechtelijke aanpak mogelijk is.

Een vertegenwoordiger van Club A15 vraagt zich af wat men wil bereiken met het verhogen van de leeftijd naar 21 jaar. Dit maakt dat de groep van 18 tot 21 het illegale circuit in gaat.

De heer Nonnekens reageert dat deze leeftijdsgrens wettelijk is bepaald en beaamt dat het zorgelijk is dat deze groep uit beeld raakt.

De heer Van Willigen vraagt of er soortgelijke ervaringen zijn met vergunde prostitutie.

De heer Nonnekens geeft aan dat het AVIM deze vraag wellicht kan beantwoorden. Het RIEC richt zich op onvergunde prostitutie. Hij vervolgt de presentatie met de lokale aandachtspunten. De gemeente moet haar personeel trainen om dingen te kunnen waarnemen. Voor burgers moet bekend zijn wie de aandachtsfunctionaris is. Daarnaast is het goed om in gesprek te gaan met hotels en woningcorporaties.

Presentatie door het Regionaal Controle Team Mensenhandel (RCTM) verzorgd door Wendy Roggeveen en Bhartie Kedar

Voorafgaand aan de presentatie wordt een filmpje vertoond over een meisje dat in handen van een loverboy valt waarbij opgemerkt wordt dat de beelden confronterend kunnen overkomen. Bij vermoedens van moet aangetoond worden dat het inderdaad om mensenhandel gaat waarna de signalen waaraan dit is te herkennen worden doorgenomen. Het team bestaat uit AVIM, RIEC en de toezichthouders namens de gemeenten. Bij het sluiten van een woning komt de gemeente ook ter plaatse. Iedere gemeente heeft een vast aanspreekpunt in gemeente. In Gorinchem is dat Leo Philipse. Opgemerkt wordt dat de toezichthouder vanuit Gorinchem om onbekende redenen momenteel niet aansluit bij het overleg. De toezichthouders vanuit Capelle en Dordrecht sluiten wel aan.

Aangevuld wordt dat momenteel meerdere toezichthouders vanuit gemeenten worden opgeleid om in de toekomst deel te nemen aan dit team.

De presentatie wordt vervolgd met de regionale aanpak Regio Rotterdam. Controles worden uitgevoerd volgens de APV. Een toezichthouder is bevoegd om zakelijke gegevens in te zien (deze zijn voornamelijk te vinden in de telefoon van een sekswerker).

Gevraagd wordt welke stappen worden genomen als er sekswerkers worden aangetroffen in een huis en het enige strafbare feit is dat er geen vergunning is.

Geantwoord wordt dat er geen dwang uitgeoefend worden kan worden. Geprobeerd wordt om de betrokkenen met de zorg in contact te brengen. Als de woning wordt gesloten, moet

de sekswerker de woning verlaten. Zij wordt dan begeleid naar een hotel of het Leger des Heils.

De heer Van Willigen informeert waar deze dames zich na een week bevinden.

Geantwoord wordt dat zij zich dan elders in het land of in het buitenland bevinden. Dames vertrekken meestal meteen in een dergelijk geval. Desgevraagd geeft wordt aangegeven dat recent iemand die een sekswerker faciliteerde is veroordeeld voor mensenhandel. Voor Gorinchem kan niet aangegeven worden of er sprake is van groei of afname. Dit verschilt per dag. Sekswerkers die in Gorinchem worden aangetroffen geven vaak aan dat zij werkzaam zijn bij Club A15.

De heer Venhovens heeft signalen gekregen dat er te weinig capaciteit is om onderzoek te doen in Gorinchem.

Geantwoord wordt dat recente controles steeds in Gorinchem hebben plaatsgevonden, maar als aangegeven wordt ik werk bij Club A15 dan is het niet mogelijk om dat te controleren want de vergunde sector valt onder de verantwoordelijkheid van een andere tak.

Een vertegenwoordiger van Club A15 vult aan dat meisjes die op zijn parkeerplaats worden aangesproken zeggen dat zij bij hem werkzaam zijn, maar dat is niet het geval.

Voorgesteld wordt om hierover contact op te nemen met Leo Philipse omdat dit buiten de invloed van het RCTM valt.

Het volgende voorbeeld van een melding wordt geschetst: er werd overlast ervaren op een bepaald adres, er werd steeds aangebeld bij het onjuiste huisnummer. AVIM controleerde dit adres op antecedenten, zijn er eerder meldingen gedaan over een onvergunde seksinrichting? Er volgde een machtiging om binnen te treden om het gesprek met de bewoner aan te gaan. Twee dames werkzaam als sekswerker vanuit de woning werden aangetroffen. Hierbij was sprake van recidive. De woning is gesloten waarna een bestuurlijke rapportage is opgemaakt.

Voorts worden er ook controles uitgevoerd aan de hand van advertenties.

De presentatie wordt vervolgd met een schets van de afhandeling. Als mensen eenmaal uit de onveilige situatie zijn gehaald is er wellicht wel bereidheid om te praten op het bureau. De presentatie wordt afgesloten met de dilemma's die zijn gesignaleerd.

*Presentatie door ESSM: Zorgcoördinatie & (on)vergund sekswerk
Verzorgd door Steffie van de Lande en Karina Doornhein*

De doelgroepen worden geschetst (sheet 29). De vertrouwenspersoon fungeert als tussenpersoon voor sekswerkers en de gemeente. Rotterdam is de centrumgemeente die de gehele Regio bedient. Sekswork is werk; decriminaliseren is belangrijk. Het sluiten van plekken waar vergund gewerkt kan worden leidt tot ondergronds gaan. Laagdrempelig contact is belangrijk, geen stigma. Slachtoffers van mensenhandel zijn er vaak nog niet aan toe om te vertellen in welke situatie zij zich in bevinden. Het is belangrijk om een vertrouwensband op te bouwen waardoor bereidheid ontstaat om te praten.

De heer Van Willigen vraagt of dit ook op de Gorinchemse schaal georganiseerd kan worden.

Gereageerd wordt dat zorglijke advertenties worden doorgegeven aan AVIM en dan wordt er contact gelegd.

Mevrouw Metz vraagt hoe iemand die geen bemoeienis wil toch in beeld blijft.

Geantwoord wordt dat dan geprobeerd wordt om het gesprek op een ander moment aan te gaan. Een telefoonnummer vragen en later bellen of appen.

De presentatie wordt vervolgd. Het is van belang om sekswerkers te ondersteunen in hun werk, positief contact te onderhouden. Mensen die dit werk op vrijwillige basis doen, willen hun zaken graag op orde hebben. Hulp bieden bij het aanvragen van een vergunning. Mensenhandel; hierover zijn geen meldingen vanuit Gorinchem binnengekomen in 2025, maar dit wil niet zeggen dat dit niet plaatsvindt.

De heer Van Santen informeert hoe wordt gehandeld in geval van een gedwongen huwelijk.

Geantwoord wordt dat dit nu nog niet onder mensenhandel valt. Er is wel een voorbeeld van gedwongen draagmoederschap bekend.

De laatste tijd is veel criminele uitbuiting geconstateerd. Voor crisisopvang is er altijd een bed beschikbaar voor een eventueel Gorinchems slachtoffer.

Afsluitend wordt gewezen op het meld-, advies- en registratiepunt jeugdprostitutie en mensenhandel. Het steven is om een melding nog dezelfde dag op te pakken en binnen een week in gesprek te gaan.

Sluiting

De heer Venhoven vraagt of het mogelijk is om een follow up te verzorgen naar aanleiding van deze I&O sessie.

De voorzitter geeft aan dat dit door de agendacommissie beoordeeld moet worden. Vooralsnog is er nog geen vervolgsessie gepland. Hij bedankt de professionals voor het delen van informatie en het geven van inzicht in de aanpak voor en achter de schermen. Op dit onderwerp zijn rusten veel stigma's waar de gemeenteraad moet blijven acteren.

-